

HARMONIZACIJA POSTOPKA REGISTRACIJE FITOFARMACEVTSKIH SREDSTEV - VELIKE RAZLIKE MED DRŽAVAMI ČLANICAMI

Dr. Magda Rak Cizej in dr. Sebastjan Radišek,
Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije

V letu 2017 smo v okviru delovne skupine za harmonizacijo FFS v hmeljarstvu (Commodity Expert Working Group Minor Uses (CEG) – Hop) imeli dva delovna sestanka in sicer spomladi v Bruslju in jeseni v hmeljarskem delu Alzacije, Obernai v Franciji. V Bruslju smo se srečali tudi s predstavniki ostalih skupin in sicer za sadjarsko, vrtnarstvo, za okrasne rastline, tretiranje semena. Ugotovili smo, da so razlike med državami članic pri registraciji fitofarmaceutskih sredstev (FFS) velike in je težko govoriti o harmonizaciji postopka, kljub temu da imamo enotno zakonodajo znotraj EU. Srečali smo se tudi s posameznimi predstavniki podjetij, ki proizvajajo FFS (npr. BASF, Trifolio) ter proizvajalci feromonov in semiokemikalij), ki so izpostavili težave pri pridobivanju registracije. Zatika se predvsem pri pripravi dokumentacije zaradi nejasnih pravil registracije, ki se pogosto tekom postopka spreminjajo. Podjetja porabijo veliko časa za pripravo potrebne dokumentacije, prav tako pa je to povezano z velikimi finančnimi vložki.

Tako na spomladanskem kot tudi jesenskem sestanku smo imeli priložnost s kolegi diskutirati in reševati težave, ki so povezani z varstvom hmelja. V teku je več projektov, izpostavljamo le nekatere.

- Za a.s. kaptan je združenje nemških hmeljarjev v jeseni 2016 pripravilo dosje za registracijo a.s. kaptan v hmeljarstvu. Ko bo kaptan registriran na hmelju, bo problem nedovoljenih ostankov v hmelju rešen, posledično pa bi lahko ponovno smeli uporabljati a.s. folpet (Folpan, Ridomil gold), ki je bil do sedaj kontaminiran s kaptanom.
- Intenzivno se iščejo nove rešitve za zatiranje hmeljevega bolhača, talne škodljivce, lucerninega rilčkarja. Tako potekajo pogovori in dogovori s podjetjem DuPont za uporabo nove a.s. v hmeljarstvu, katero ne moremo pričakovati prej kot v petih letih.
- Za hmeljevo pršico iščemo možnosti redne conske registracije za a.s. etoksazole in bifenzat, vendar trenutno še ne razpolagamo s spodbudnimi rezultati.
- Prav tako smo v fazi izvajanja poskusov za morebitno registracijo nove a.s. s sistemskim delovanjem za zatiranje hmeljeve listne uši.
- V prihodnje je velika verjetnost prepovedi uporabe herbicida/defolianta z a.s. dikvat (Reglon), ki ga uporabljamo na hmelju za odstranjevanje odvečnih panog. Trenutno na to temo še potekajo diskusije na Stalnem odboru za FFS v Bruslju.

Znotraj držav članic EU še vedno ni enotne razlage glede termina »mala kultura« in »mala raba FFS«. V Sloveniji ima hmelj status male kulture (angl. minor crop) in tudi kot malo raba FFS (angl. minor uses), kar je pridobivanju novih FFS ugodno, ker se potrebuje manjše število poskusov.

Stroj za uničevanje plevelov in odvečnih poganjkov hmelja (Foto: M. Rak Cizej)

Na sestanku je bil predstavljen nov sistem hektarskih odmerkov za trajne nasade in sicer v sadjarstvu, vinogradništvu in tudi hmeljarstvu, ki bo odvisen od višine rastlin, in ne le zgolj od površine nasada. Tako bodo kolegi - specialisti s področja aplikacije in sicer

Udeleženci sestanka CEG- Minor uses Hop, oktober, Obernai, Francija (Foto: J. Ježek)

iz Nemčije, Slovenije in Češke, pristopili k reševanju omenjenega izziva v prihodnje, ki bo stopil v prakso čez tri leta.

V Sloveniji, kot tudi v drugih evropskih državah, pridelovalkah hmelja, se v hmeljarstvu soočamo z velikim pomanjkanjem novih aktivnih snovi in registriranih FFS. Tako bo v bodoče težko uspešno zatirati vse bolezni in škodljivce, ki ogrožajo pridelavo hmelja.

V okviru oktobrskega sestanka smo si ogledali šolsko posestvo v Obernai, ki ga vodi Freddy Merklng, in ima 25 ha ekološke pridelave hmelja, gojijo preko 100 bikov pitancev, imajo sončno elektrarno ter bioplinarno. Na posestvu so nam demonstrirali uporabo stroja, ki s pomočjo ognja uničuje plevele in odvečne poganjke hmelja, katerega s pridom uporabljajo pri ekološki pridelavi hmelja.

KORUZNI HROŠČ RESNO OGROŽA PRIDELAVO KORUZE V SLOVENIJI

Dr. Magda Rak Cizej, Silvo Žveplan in mag. Iris Škerbot, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije in KGZS, Kmetijsko gozdarski zavod Celje

Koruzni hrošč je pomemben škodljivec koruze. Je polifag, saj se poleg koruze prehranjuje tudi na nekaterih drugih gojenih rastlinah: poleg koruze ga najpogosteje najdemo na bučah, travah, vrtninah, idr. Koruzni hrošč povzroča škodo na gojenih rastlinah v različnih razvojnih stadijih. Ima eno generacijo letno, s pojavom odraslih hroščev v začetku julija, kateri so prisotni vse do konca septembra, občasno še lahko tudi v oktobru.

Odrasli hrošči se na koruzi hranijo s cvetnim prahom in svilo, pa tudi z zrnjem in s koruznimi listi. Posledica napada je zmanjšana asimilacijska površina in neoplojenost zrn koruznih storžev. Najpomembnejši in tudi najagresivnejši stadij koruznega hrošča je ličinka, katera se prehranjuje s koreninami različnih gostiteljskih rastlin, najpogosteje koruze.

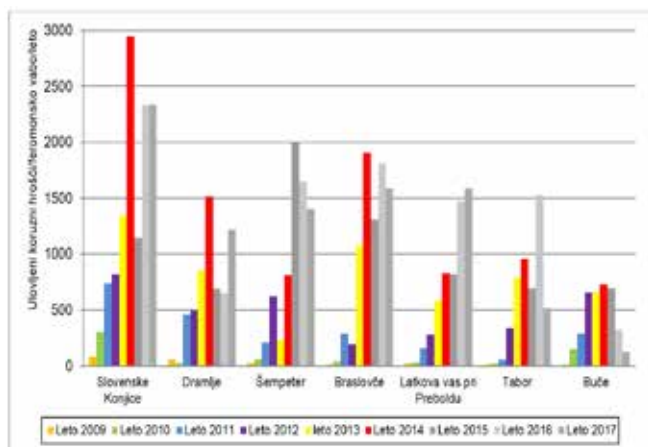
Posledica napada ličink koruznega hrošča je močno poškodovan koreninski sistem rastlin, kar v prvi vrsti

Prehranjevanje samčkov in samičk koruznega hrošča na laskih koruze (Foto: M. Rak Cizej)

povzroči, da rastline slabše sprejemajo vodo in hranilne snovi, v končni fazi pa ob večjih neurjih z vetrom rastline pogosto polegajo. Pri koruzi je značilen vzorec poleganja v obliki gosjih vratov. Škoda, povzročena zaradi ličink koruznega hrošča, je lahko od 10 do več kot 30 %.

V Sloveniji smo koruznega hrošča prvič našli leta 2003 na severovzhodnem delu, do leta 2009 pa se je razširil na večino pridelovalnih območij koruze. Njegova populacija se vsako leto poveča za faktor 2-krat, kljub

Skupno število ulovljenih hroščev koruznega hrošča na feromonsko vabo na različnih lokacijah na širšem Celjskem območju v letih od 2009 do 2017